

PARTEA I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

”Cică era odată într-un sat un om grozav de leneș; de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu și-o mesteca. Și satul, văzând că acest om nu se dă la muncă nici în ruptul capului, hotărî să-l spânzure, pentru a nu mai da pildă de lenevie și altora. Și așa, se alege vreo doi oameni din sat și se duc la casa leneșului, îl umflă pe sus, îl pun într-un car cu boi, ca pe un butuc nesimțitor, și hai cu dânsul la spânzurătoare!

Așa era pe vremea aceea.

Pe drum se întâlnesc ei cu o trăsură în care era o cucoană. Cucoana, văzând în carul cel cu boi un om ce semăna a fi bolnav, întrebă cu milă pe cei doi țărani, zicând:

- Oameni buni! Se vede că omul cel din car e bolnav, sărmanul, și-l duceți la vreo doftoroaie undeva, să se caute.

- Ba nu, cucoană, răspunse unul dintre țărani; să ierte cinstită fața dumneavoastră, dar aista-i un leneș care nu credem să mai fi având pereche în lume și-l ducem la spânzurătoare, ca să curățim satul de-un trândav.”

(Ion Creangă- ”Povestea unui om leneș”)

*doftoroaie (s.f.)= femeie bătrână care lecuiește, doctoriță; trândav, trândavă (adj.și s.)=care se mișcă greu, leneș.

A.

- 1) Precizează felul sunetelor care alcătuiesc cuvântul *cinstită* (vocale, consoane).
- 2) Precizează semnificația structurilor: *a avea pereche*, *în ruptul capului*, *a da pildă*.
- 3) Motivează scrierea cu linie de dialog în structura: ”- *Oameni buni!*”
- 4) Selectează din textul suport un substantiv, un adjectiv și un verb.
- 5) Transcrie un enunț care conține o singură propoziție.

B.

- 1) Precizează motivul pentru care săteanul este dus la spânzurătoare.
- 2) Explică semnificația propoziției: ” *Așa era pe vremea aceea*”.
- 3) Precizează o caracteristică a personajului feminin, așa cum reiese din textul suport.

C.

- 1) Precizează timpul verbelor: *era*, *se duc*, *răspunse*, *să curățim*.
- 2) Indică sinonime (cuvinte cu sens asemănător) pentru cuvintele: *un sat*, *leneș*, *îmbucătură*.
- 3) Precizează forma literară (corectă) a cuvintelor: *doftoroaie*, *aista*, *să curățim*.
- 4) Indică numărul de litere și numărul de silabe din cuvintele: *cucoană*, *dumneavoastră*, *aista*.
- 5) Numește valoarea morfologică a cuvintelor: *țaran*, *trândav*, *doi*, *având*.
- 6) Explică semnificația utilizării semnelor exclamării în structura: *hai cu dânsul la spânzurătoare!*
- 7) Găsește în text o propoziție dezvoltată pe care să o transformi într-o propoziție simplă.
- 8) Care sunt personajele ce apar în text?
- 9) Formulează o idee principală pentru primul paragraf din textul dat.

D.

- 1) Explică motivul pentru care leneșul prezentat în text nu mai are pereche în lume.
- 2) Transcrie din text două structuri care îl descriu pe leneș.
- 3) Formulează două idei secundare corespunzătoare primului paragraf al textului dat.
- 4) Motivează scrierea cu punct a enunțului *Așa era pe vremea aceea*.
- 5) Numește valoarea morfologică a cuvintelor: *se întâlnesc*, *o trăsură*, *(oameni) buni*, *lenevie*, *nesimțitor*, *drum*, *să se caute*.
- 6) Alcătuieste o propoziție simplă în care cuvântul „leneș” să aibă funcția sintactică de subiect.
Transformă propoziția obținută într-o propoziție dezvoltată care să fie formată din minimum 5 cuvinte.
- 7) Precizează numărul de litere din cuvintele: *car*, *oameni*, *răspunse*, *zicând*, *bolnav*.

PARTEA A II-A

Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să precizezi cum este tratat leneșul în textul citit anterior și modul în care crezi că ar trebui tratați de societate leneșii din ziua de azi. Dă un titlu interesant compunerii tale.